יום ה', כ"ה בחשון תשס"ז (16 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

השבת, **כ"ז בחשון** תש"ל, [7.11.1969] יום פטירתו של **יהודה בורלא**, מגדולי המספרים העבריים, תאר את חיי הקהילה הספרדית בארץ-ישראל ובארצות ערב; זכה בפרס ביאליק פעמיים [1939 ו-1954] והיה חתן פרס ישראל .

בורלא, נולד (בשנת תרכ"ט, 1869) למשפחה ספרדית מיוחסת, היה צאצא לשושלת רבנים. עד לגיל 18 הוא למד תורה, תלמוד ופוסקים בבית מדרש ובישיבה; אחר כך יצא מחומות ירושלים, ולאחר שסיים את לימודיו, החל לעסוק בהוראה ובניהול בבתי ספר מטעם ההסתדרות הציונית, אפילו בדמשק. הוא המשיך בעבודת ההוראה עד שנת 1944, ומאז היה עובד ציבור, בין השאר ראש המחלקה הערבית בהסתדרות. הוא אביו של סופר הילדים, **עודד בורלא**.

"כל ההווי הספרדי העשיר הזה, שצמח מקרקע המזרח היה עומד ומצפה ליד משורר, יד מכנסת ומעצבת שתגאל גלגוליה של נשמת ישראל. בורלא היה שליח ציבור ראשון של הספרדים וחשף את היופי שבבני עדתו, גילה את האצילות הספרדית שטרם בטלה, את האבירות שברבניה ותלמידי חכמיה." [יעקב פיכמן] [http://he.wikipedia.org/wiki/יהודה בורלא]

§§§

יצירתו של יהודה בורלא, בסיפור וברומן, היא אחד המקורות המופלאים לחשיפת ההוויה הספרדית בארץ-ישראל בכלל ובירושלים בפרט. יצירתו בנויה מעגלים מעגלים משתזרים זה בזה – החצר הירושלמית, העדה, הקהילה, השכונה ומשם למעגל הגדול – תמונת ההוויה הירושלמית. שליטתו בשפות אירופיות, כמו בשפות מזרחיות, פתחה בפניו את ספרות העולם ויצירתו ממזגת בתוכה לא רק את הדמיון המזרחי הלוהט אלא גם את הריאליזם של הרומן האירופי המודרני. בורלא הכיר היטב גם את הספרות הערבית החדשה ואף כתב עליה דברי ביקורת. יש להניח שגם ספרות זו השפיעה על יצירתו של בורלא. בורלא פתח צוהר ספרותי לעולמם של יהודי ספרד והמזרח - וותיקי היישוב שהיכו שורשים בירושלים מדורי דורות. בורלא הכיר את עולמם העשיר הכרות אישית וינק ממקורותיהם. אוזן חדה היתה לו לשיג ושיח שלהם; הוא קלט את קולותיהם ותרגמם ללשון הספרות. **ביצירותיו** מחזיר אותנו בורלא במנהרת הזמן אל ירושלים העות'מאנית ומנציח בכלים ספרותיים אותה הוויה שנעלמה מחיינו. חצרות העיר העתיקה ושכונותיה הישנות של ירושלים הן בימת החזיון לרבים מסיפוריו... גיבוריו הם אובדי דרך ושבויים בידי יצריהם עד לאבדון. בורלא אמן הסיפור יודע לשזור חוטי עלילה, המקיימים מתח פנימי ומתח חיצוני שאינם מותירים בידי הקורא אפשרות להינתק מן העלילה עד תומה. לא אחת עושה בורלא שימוש בפאתוס מוגזם, השאוב מן המסורת של הסיפור העממי. הוא מצליח לשלב מציאות ודמיון למקשה אחת. היו שמצאו דמיון בתיאור החי והתוסס של דמויותיו לבין עולמם של יהודי עיירות מזרח אירופה עד כדי כך שכינו אותו 'מנדלי של יהדות המזרח'. **כמה סמליות יש** בעובדה שבורלא הלך לעולמו בליל שבת כ"ז במרחשוון תש"ל, כאשר הסב עם משפחתו לשולחן השבת וסיפר, כדרכו, סיפור שלאחר הסעודה. הוא היה מספר סיפורים מעצם ברייתו. לשונו הסיפורית היתה קולחת כלשונו של מספר עממי, העומד בשער בת רבים ומספר את סיפוריו למאזיניו פעורי הפה. [http://www.e-mago.co.il/Editor/literature-556.htm]

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכַי יהלֵכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{19}	(י-ם): 16^{04}	(ת"א): 16^{18}	(חיפה): 16^{08}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{16}	(י-ם): 17^{17}	(ת"א): 17^{19}	(חיפה): 17^{17}

פרשת השבוע: "חיי שׂרה" [בראשית כ"ג 1 –כ"ה 18] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.